

GREEN KAYAK CLUBS

PRIRUČNIK ZA ODRŽIVOST
KAJAKAŠKIH KLUBOVA

Funded by
the European Union

Partneri i izvršitelji projekta

SADRŽAJ

1. Uvod (str. 2-9)

- 1.1. Svrha priručnika za kajakaške klubove (str. 5)
- 1.2. Zašto “zeleno” znači kružno? (str. 6)
- 1.3. Linearni model vs. kružna ekonomija (str. 7)
- 1.4. Cilj kružne ekonomije (str. 8-9)

2. Preporuke za sve članove kajakaških klubova o primjeni održivih praksi (str. 10-30)

- 2.1. Mobilnost i putovanja (str. 12-15)
- 2.2. Oprema i potrošnja (str. 16-19)
- 2.3. Otpad i korištenje neodrživih materijala (str. 20-22)
- 2.4. Hrana i piće (str. 23-25)
- 2.5. Organizacija treninga i događanja (str. 26-30)

3. Važnost edukacije, podizanja svijesti i jačanja zajednice u razvoju ekološki osviještenih kajakaških klubova (str. 31-39)

- 3.1. Primjeri edukativnih radionica i aktivnosti za jačanje zajednice (str. 35-39)

4. Radionica “Stvaranje savršenog kružnog kajakaškog kluba” u Sjevernoj Makedoniji (str. 40-42)

5. Dodatci (str. 43-47)

- 5.1. Pojmovnik (str. 44)
- 5.2. Korisni linkovi (str. 45)
- 5.3. Izvori (str. 46-47)

UVOD

- 1.1. Svrha priručnika za kajakaške klubove
- 1.2. Zašto “zeleno” znači kružno?
- 1.3. Linearni model vs. kružna ekonomija
- 1.4. Cilj kružne ekonomije

Projekt "**Green Kayak Clubs**" ima za cilj povezati okoliš i vodene sportove te potaknuti dugoročne održive prakse među mladima i profesionalnim osobama u kajakaškom sportu. Cilj projekta je istražiti potencijal kajakaškog sporta kao aktivnosti na otvorenom koja može doprinijeti društvenim promjenama potrebnim za smanjenje ekološkog utjecaja na okoliš kajakaških klubova.

Ovaj projekt usklađen je s EU planom rada za sport 2021.-2024., s posebnim naglaskom na održivo upravljanje i jačanje svijesti među sportskim liderima kako bi uključili održivost u svoje strategije upravljanja klubovima. Projekt također teži privući volontere koji su zainteresirani za ekološke teme, neovisno o tome sudjeluju li već u sportu ili ne.

Sudionici projekta dolaze iz Hrvatske, Grčke, Srbije i Sjeverne Makedonije.

1.1. PREPORUKE ZA SVE ČLANOVE KAJAKAŠKIH KLUBOVA O PRIMJENI ODRŽIVIH PRAKSI

Ovaj priručnik osmišljen je kao sveobuhvatan vodič za sve članove Kajakaških klubova, nudeći praktične i ostvarive strategije za prihvaćanje održivosti i ekološke odgovornosti. Cilj mu je potaknuti i osnažiti članove klubova da integriraju principe održive ekonomije u svaki aspekt svojih aktivnosti, čime će promovirati zelenije izbore i smanjiti ukupni ekološki utjecaj sporta. Priručnik je organiziran kako bi pružio ciljane preporuke u sljedećim ključnim područjima:

- Mobilnost i putovanja
- Oprema i potrošnja
- Otpad i korištenje neodrživih materijala
- Hrana i piće
- Organizacija treninga i događanja

1.2. ZAŠTO “ZELENO” ZNAČI KRUŽNO?

Veza između zelene ekonomije i kružne ekonomije leži u njihovom zajedničkom cilju održivog razvoja kroz učinkovitu upotrebu resursa i smanjenje negativnog utjecaja na okoliš. I zelena ekonomija i kružna ekonomija nastoje odvojiti ekonomski rast od potrošnje resursa. Zelena ekonomija fokusira se na smanjenje utjecaja na okoliš promicanjem obnovljivih izvora energije, smanjenjem zagađenja i poboljšanjem usluga ekosustava. Kružna ekonomija naglašava minimiziranje ulaza resursa i izlaza otpada održavanjem vrijednosti materijala kroz, među ostalim, ponovnu upotrebu, popravak i reciklažu. Zajedno čine sinergistički pristup u kojem zelena ekonomija pruža širi okvir održivosti, a kružna ekonomija nudi praktične strategije za postizanje učinkovitosti resursa i dugoročne otpornosti okoliša. Stoga, širi ciljevi održivosti zelene ekonomije neodvojivo podržavaju praktične strategije kružne ekonomije, čineći zelene inicijative prirodno kružnima (1,2,3).

1.3. LINEARNI MODEL VS. KRUŽNA EKONOMIJA

Tradicionalna linearna ekonomija temelji se na modelu "uzmi-proizvedi-odbaci", gdje se sirovine izvlače iz okoliša, pretvaraju u proizvode, a na kraju se odbacuju nakon što im istekne korisni vijek. Ovaj neodrživ pristup rezultira značajnim stvaranjem otpada, iscrpljivanjem prirodnih resursa i široko rasprostranjenom degradacijom okoliša. Proizvodi dizajnirani prema linearnom modelu često su napravljeni s namjerom planiranog zastarijevanja, što dovodi do njihove prerane odlaganja na odlagališta. Dodatno, linearni model zanemaruje ekološke troškove povezane s vađenjem resursa i odlaganjem otpada, što doprinosi zagađenju i gubitku biološke raznolikosti te prirodnih staništa.

S druge strane, kružna ekonomija nastoji "zatvoriti krug" održavajući proizvode, materijale i resurse u upotrebi što je dulje moguće. Naglasak je na dizajniranju proizvoda s naglaskom na dugovječnost, mogućnost popravka i recikliranja. Umjesto da se predmeti odbacuju na kraju svog životnog ciklusa, kružna ekonomija promiče strategije poput ponovne upotrebe, obnavljanja, popravka i recikliranja. Uspostavom sustava koji omogućuju da se materijali stalno vraćaju u proizvodnju, kružna ekonomija smanjuje otpad, čuva resurse i minimizira ekološki utjecaj. Ovaj regenerativni pristup potiče održiviju interakciju s našim okolišem, osiguravajući da ekonomske aktivnosti budu u skladu s prirodnim ciklusima planeta.

1.4. CILJ KRUŽNE EKONOMIJE

Glavni cilj kružne ekonomije je stvoriti regenerativni sustav u kojem su ekonomske aktivnosti odvojene od neodržive potrošnje ograničenih resursa i stvaranja otpada. Cilj je uspostaviti održivi financijski model koji daje prioritet učinkovitoj upotrebi resursa, minimizira ekološku štetu i potiče harmoničniji odnos između ljudskih aktivnosti i prirodnog svijeta. Odlaskom od iskorištavačkih i rasipnih praksi linearne ekonomije, kružna ekonomija zamišlja budućnost u kojoj se resursi koriste mudro, a otpad postaje stvar prošlosti.

RS KRUŽNOSTI

"Rs" kružnosti služe kao vodiči, pomažući pojedincima i organizacijama da prioritiziraju najbolje prakse za smanjenje otpada i promicanje održivijeg i kružnog pristupa svakodnevnom životu. Iako postoji mnogo principa povezanih s kružnošću, deset najvažnijih su:

POŠTOVATI	Budite svjesni da smo dio prirodnog ekosustava i očuvanje njegove ravnoteže je poštovanje prema nama samima.
PREISPITATI	Ponovno razmislite kako možete promijeniti način na koji djelujete na ekološki prihvatljiviji način.
ODBITI	Izbjegavajte potrošnju i korištenje nepotrebnih stvari i resursa.
SMANJITI	Uštedite energiju i resurse, povećajte učinkovitost i životni vijek proizvoda.
PONOVNO KORISTITI	Ponovno upotrijebite stvari koje već imate ili stvari koje drugi ljudi ne trebaju, ali su još uvijek u dobrom stanju i još uvijek mogu služiti svojoj izvornoj svrsi.
POPRAVITI	Popravite oštećenja na proizvodima kako bi se mogli nastaviti koristiti s izvornom funkcijom.
OBNOVITI	Obnovite stari proizvod/postrojenje i ažurirajte ga.
PRENAMJENITI	Iskoristite odbačene proizvode ili njihove dijelove u novom proizvodu s drugom funkcijom.
TRULITI	(Kompost): Olakšajte razgradnju organskih materijala kompostiranjem ili drugim postupcima.
RECIKLIRATI	Obradite materijale za obnavljanje sirovih resursa, dopuštajući im da se ponovno koriste, često uz smanjenje kvalitete ili vrijednosti.

Ova načela podjednako vode pojedince i organizacije u usvajanju održivih praksi i njegovanju kulture učinkovitosti resursa, što u konačnici pridonosi kružnijem i regenerativnijem gospodarstvu.

PREPORUKE

ZA SVE UKLJUČENE ČLANOVE KAJAKAŠKIH
KLUBOVA O TOME KAKO TRENIRATI ZELENO:

- .1. Mobilnost i putovanja
- 2.2. Oprema i potrošnja
- 2.3. Odpad i korištenje neodrživih materijala
- 2.4. Hrana i piće
- 2.5. Organizacija treninga i događanja

2.1. MOBILNOST I PUTOVANJA

Mobilnost i putovanja u Green Kayak Clubu usmjereni su na korištenje održivih metoda prijevoza za članove kako bi došli do kajakaških mjesta i događaja.

Zamislite pješaćenje kao prvu opciju prijevoza

- Stvorite unutar kajak kluba timove posvećene poboljšanju pješćake infrastrukture kao što su poprečne staze i rasvjeta kako bi hodanje bilo sigurnije i praktičnije!
- Poticaji za hodače: Preporučite aplikaciju za fitness ili osigurajte uređaje za praćenje fitnessa kako biste pomogli ljudima da prate svoje korake, postavljaju ciljeve i daju nagrade

Zgrabite bicikl iz nosača!

- Postavite sigurne nosače za bicikle u objekte Kkajakaškog kluba kako biste potaknuli vožnju biciklom.
- Osigurati sigurne i dobro označene biciklističke staze do i od kluba.
- Poticaji za bicikliste: Ponudite pogodnosti kao što su popusti ili nagrade za članove koji redovito voze bicikl do kajak kluba.

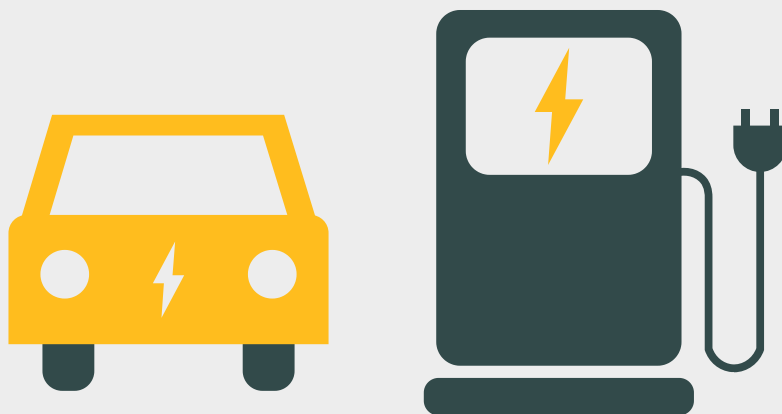
Koristite javni prijevoz

- Razmislite o kupnji dnevnih, tjednih ili mjesečnih karata ako često putujete, jer često nude značajne uštede.
- Pronađite informacije o najbližim linijama i rasporedima javnog prijevoza do objekata kajak kluba i podijelite ih s kajak klubom!
- Uspostavite partnerstvo s lokalnim službama javnog prijevoza kako biste osigurali snižene ili besplatne vožnje za članove kajakaškog kluba.

I Ako se korištenje automobila ne može izbjeći, onda odaberite Carpool!

- Potražite aplikacije za zajedničko korištenje automobila (primjerice, blabla car, pogledajte poveznicu na stranici 45) koje služe lokaciji kajakaškog kluba i podijelite to s ostalim članovima, to je izvrstan način umrežavanja!
- Poticaji: Ponudite certifikate za kajakaške klubove koji aktivno promiču i podržavaju zajedničko korištenje automobila.

Sektor prometa rezultira najvećom proizvodnjom globalnih emisija ugljika. Prelazak s automobila na javni prijevoz može smanjiti do 2,2 tone emisija ugljika godišnje po osobi (4).

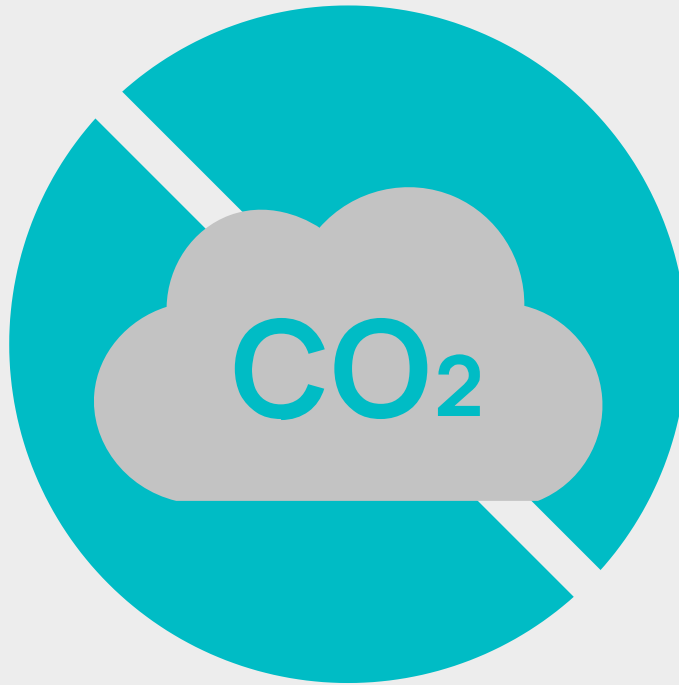
Razmislite mudro o korištenju električnih automobila

- Električna vozila nude brojne ekološke i financijske prednosti, uključujući smanjenje emisija i niže troškove goriva.
- Razmislite o iskorištavanju državnih poticaja ili popusta za kupnju električnih vozila, kao i o uštedi goriva i troškova održavanja.
- Pronađite informacije o najbližim punionicama objektima kakav kluba i podijelite ih s kakav klubom!
- Uspostavite partnerstvo s lokalnim mrežama za punjenje ili tvrtkama za električna vozila kako biste osigurali snižene cijene punjenja ili posebne ponude za članove kakav kluba.

Za nužno putovanje avionom pokušajte nadoknaditi emisiju ugljika iz leta!

Ako je potrebno putovati zrakoplovom, posebno za međunarodna putovanja za natjecanja ili ekspedicije, razmislite o kompenzaciji emisija ugljika iz letova. LOT Polish Airlines 2023. bio je dio kampanje pošumljavanja koja je uz pomoć šumara dovela do plantaže 560 stabala hrasta! Još jedan primjer predstavlja Norwegian Airlines koji nudi mogućnost putnicima tijekom procesa odjave da dobrovoljno podrže projekte ugljika koje su certificirali Ujedinjeni narodi, Verra i Zlatni standard (pogledajte poveznice na stranici 45).

Kako bi smanjila emisije, Europska unija donijela je zakon koji zahtijeva da, počevši od 2035. godine, svi novi automobili i kombiji koji se prodaju u Europi moraju biti vozila s nultom emisijom. Od 2023. električna vozila na baterije (BEV) postala su najpopularnija alternativa konvencionalnim benzinskim i dizelskim automobilima, čineći više od 14,6% svih prodanih novih automobila u EU-u. Plug-in hibridna vozila činila su još 7,7%, što znači da su više od 20% novih automobila u Europi sada električni ili plug-in hibridi (5).

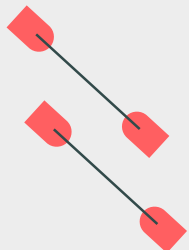
Kada je riječ o kompenzaciji ugljika u zrakoplovstvu, postoji više projekata koji nude različite alternative kompenzacije. Prilikom ocjenjivanja ovih projekata ključno je pažljivo procijeniti ne samo ugled i pouzdanost organizacije koja pruža protuusluge, već i standarde kvalitete koji reguliraju projekt i same kompenzacije. Preporučeni standardi su:

- Mehanizam čistog razvoja (CDM)⁵
- Zlatni standard (GS)⁶
- Verra / Verificirani ugljični standard (VCS)⁷
- Američki registar ugljika (ACR)⁸
- Climate Action Reserve (CAR)⁹
- Arhitektura za REDD+ transakcije (ART)¹⁰
- Kineski dobrovoljni program smanjenja emisija stakleničkih plinova¹¹
- Globalno vijeće za ugljik (GCC)¹² (6)

2.2. OPREMA I POTROŠNJA

Oprema i potrošnja u kajak klubu odnosi se na odabir i korištenje održive kajakaške opreme te usvajanje održivih praksi u upravljanju starom/oštećenom opremom.

Oprema:

Odaberite ekološki prihvatljivu opremu za kajak i veslanje te proizvode za održavanje

- Kupujte opremu od lokalnih ili regionalnih proizvođača kako biste smanjili emisije u prometu i podržali lokalno gospodarstvo ulaganjem u obližnja poduzeća i stvaranjem radnih mjesta u zajednici.
- Dajte prednost korištenju kajaka izrađenih od održivih materijala, kao što je reciklirana plastika (reciklirani polietilen(a) ili groždice (b)).
Primjer: Enaleia (grčka nevladina organizacija sa sjedištem u Solunu), u partnerstvu s tvrtkom Nelo, pokreće inovativni projekt na Mediteranu: kajak izrađen prvenstveno od morske plastike prikupljene tijekom Enaleijinih napora čišćenja (pogledajte poveznicu na stranici 45).
- Potaknite upotrebu biorazgradivih proizvoda za čišćenje i netoksičnih završnih premaza, boja ili premaza za opremu i plovila.
- Potičite korištenje opreme koja ima ekološke certifikate, kao što je bluesign® za tekstil, osiguravajući da proizvodi zadovoljavaju visoke ekološke i društvene standarde.
- Potičite korištenje opreme koja ima ekološke certifikate, kao što je bluesign® za tekstil, osiguravajući da proizvodi zadovoljavaju visoke ekološke i društvene standarde.

JESTE LI ZNALI?

Neke kemikalije, osobito one koje sadrže fosfor ili dušik, mogu pridonijeti štetnom cvjetanju algi. Ovo cvjetanje može smanjiti razinu kisika u vodi, što dovodi do "mrtvih zona" gdje vodeni život ne može preživjeti, što ozbiljno utječe na biološku raznolikost.

Promovirajte Second-Hand opremu

- Organizirajte događaje za donaciju ili razmjenu rabljene opreme.
- Organizirajte unutar kajakaškog kluba godišnju razmjenu opreme ili cjelogodišnju online platformu za razmjenu i ponovno korištenje rabljene opreme.
- Poticaj za korištenje rabljene opreme je pristupačnost kupnje kvalitetnije, dobro održavane rabljene opreme po istoj cijeni kao nova oprema niže kvalitete.

Potaknite popravke čamaca pomoću alata kajakaškog kluba

- Koristite postojeće alate i resurse dostupne u kajakaškim klubovima za popravak čamaca.
- Potaknite klubove da dijele svoje alate i stručnost.
- Potaknite osjećaj zajedništva i timskog rada među sportašima promicanjem suradničkih napora za popravak (pogledajte Repair café na stranici 36)

Popravak kajaka ne samo da smanjuje utjecaj na okoliš smanjivanjem otpada, već i smanjuje troškove. Potiče osjećaj zajedništva promicanjem timskog rada i dijeljenjem znanja.

Potičite programe održavanja plovila

- Uspostavite redovite programe održavanja koristeći održive proizvode kako biste održali opremu u dobrom stanju i produžili joj vijek trajanja!

Promovirajte prenamjenu starih čamaca i vesala

- Establish a program to collect old boats and paddles for repurposing.
- Uspostavite program prikupljanja starih čamaca i vesla za prenamjenu.
- Upcycling praksa(c), transformirajte staru opremu u nove proizvode ili umjetničke projekte i budite kreativni! Na **primjer**, stara vesla mogu se pretvoriti u ukrase Kajakaškog kluba ili se polomljeni kajaci mogu prenamijeniti u klupe ili jedinice za odlaganje.
- Udružite se u objekte ili programe za recikliranje koji prihvaćaju stare kajake, vesla i opremu za recikliranje umjesto da završe na odlagalištima. Neki proizvođači nude programe povrata u kojima recikliraju stare kajake u nove proizvode.
- Poticaj za prenamjenu: Ponudite popuste na članstvo u Kajak klubu ili naknade za događaje za članove koji doniraju stare čamce i vesla za program.

Promičite prenamjenu opreme za zaštitnu opremu

- Prenamijenite materijale izvorno dizajnirane za zaštitu od vode za izradu rukavica ili druge zaštitne opreme.
- Iskoristite ove prenamijenjene materijale kako biste osigurali korisne predmete za sudionike.

Odaberite iznajmljivanje umjesto vlasništva

- Ponudite program najma za članove koji žele koristiti kajake i opremu u vlasništvu kluba. Ovaj pristup smanjuje potrebu za individualnim vlasništvom, čime se smanjuje ukupna proizvodnja i potrošnja opreme, a promovira se održiviji način života.

Potrošnja:

Promovirajte korištenje obnovljivih izvora energije

- Opremite krovove svih objekata kajakaškog kluba solarnim panelima. Na taj način, Kajakaški klub može generirati značajan dio svoje električne energije na licu mjesta, smanjujući potrebu za vanjskim izvorima energije.
- Integrirajte sustave za solarno grijanje vode kako biste osigurali toplu vodu za tuširanje i čišćenje.
- Povežite solarne panele s baterijskim sustavima za pohranu kako biste pohranili višak energije proizvedene tijekom dana za korištenje noću ili u oblačnim uvjetima.
- Koristite solarne energetske stanice za opskrbu kajakaškog kluba obnovljivom energijom.
- Poticaj za korištenje obnovljivih izvora energije: Pratite potrošnju energije Kajakaškog kluba prije i nakon prijelaza na obnovljive izvore. S uštedama organizirajte kajakaški izlet s timom!

Investirajte u učinkovito osvjetljenje i uređaje

- Preuređujte kajakaški klub s energetski učinkovitijim osvjetljenjem, grijanjem i uređajima kako biste smanjili ukupnu potrošnju energije.

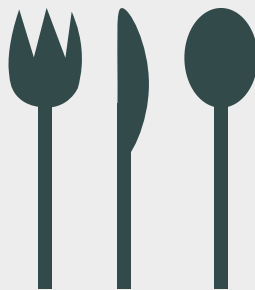
Pazite na potrošnju vode

- Implementirajte uređaje i prakse za uštedu vode u objektima kajakaškog kluba kako biste smanjili potrošnju vode, poput tuševa i WC-a s niskim protokom ili sustava za sakupljanje kišnice poput bačvi za kišu.
- Ponovno iskoristite (sivu) vodu iz umivaonika ili tuševa za navodnjavanje ili druge nepitke potrebe, čime se dodatno smanjuje otpad vode i podržavaju napori za održivost.

Više od 2/3 globalnih emisija stakleničkih plinova dolazi iz proizvodnje i potrošnje energije, što čini energetski sektor ključnim u borbi protiv klimatskih promjena. Ubrzanje usvajanja obnovljivih izvora energije i poboljšanje energetske učinkovitosti moglo bi ostvariti 90% potrebnih smanjenja emisija. Trenutno, 84% potrošnje energije dolazi iz fosilnih goriva, dok 16% dolazi iz obnovljivih izvora. Prema Međunarodnoj agenciji za obnovljive izvore energije (IRENA), ako se ubrza usvajanje obnovljivih izvora, do 2050. godine čak 65% potrošnje energije moglo bi dolaziti iz obnovljivih izvora (8).

2.3. OTPAD I KORIŠTENJE NEODRŽIVIH MATERIJALA

Otpad i korištenje neodrživih materijala u kajakaškom klubu imaju za cilj minimiziranje nemetaboličkog otpada, izbjegavanje materijala koji štete okolišu te pravilno upravljanje proizvedenim otpadom.

Implementirajte učinkovita rješenja za upravljanje otpadom (vidjeti također 2.5. Organizacija obuka i događanja)

- Razvijte i provedite specifične strategije i rješenja za suočavanje s ovim problemima.
- Kupujte zalihe na veliko kako biste smanjili otpad od pakiranja. Kupnja artikala na veliko pomaže u minimiziranju količine otpada od pakiranja koji bi inače nastao.
- Zamijenite jednokratne papirnate ubruse i salvete u objektima kluba s ručnicima za ruke i perivim, višekratnim alternativama od tkanine kako biste smanjili otpad od papira.

Usmjerite potrebnu infrastrukturu za upravljanje otpadom

- Postavite kante za reciklažu plastične ambalaže i kante za kompostiranje organskog otpada u objektima kajakaškog kluba.
- Na kantama postavite jasne oznake o tome što se može, a što ne smije bacati u njih.
- Poticaji za korištenje kanti za kompost: Kreirajte mali vrt za povrće na prostoru kajakaškog kluba i koristite kompost koji se proizvede za uzgoj povrća!

Koristite trajni pribor za jelo ili biorazgradiv umjesto jednokratnog

- Opskrbite objekt Kluba višekratnim priborom za jelo, posuđem i čašama za sve obroke i pića.
- Postavite učinkovite stanice za pranje suđa kako biste očistili i dezinficirali višekratne predmete.
- Ako trajni pribor nije dostupan, odaberite biorazgradiv!

Implementirajte popuste na održivu opremu

- Potaknite članove da kupe ili iznajme kajake, vesla i dodatke izrađene od održivih materijala poput reciklirane plastike.
- Poticaj: Uvedite program u kojem članovi mogu zamijeniti staru ili neodrživu opremu za popuste na nove, ekološki prihvatljive alternative.

Više od 99% plastike dolazi iz fosilnih goriva, a nafta i plin se izvode metodama poput bušenja i rudarenja. Trenutno, 4-8% globalne proizvodnje nafte koristi se za plastiku, a očekuje se da će taj postotak porasti na 20% do 2050. godine, što je u suprotnosti s ciljevima za globalnu klimu (9).

Poduzmite mjere za zaštitu vode od otpada

- Postavite zamke za smeće na područja sklona nakupljanju otpada, osobito na mjestima gdje kajaci ulaze u vodu ili gdje se spremaju.

Implementirajte shemu nagrada za reciklažu i održive prakse

- Prepoznajte sudionike koji recikliraju, koriste ekološki prihvatljive alternative ili pokazuju održivo ponašanje nagradama ili posebnim priznanjima.
- Poticaj: Pružite značajne nagrade poput ekoloških proizvoda i vaučera za poklon.

Pridružite se programu usvajanja rijeke ili obale

- Suradujte s lokalnim ekološkim organizacijama kako biste usvojili dio rijeke ili obale, obvezujući se na redovita čišćenja i održavanje.

Potaknite održavanje čamaca i opreme (vidi 2.2. Oprema i potrošnja). Redovito održavanje čamaca i opreme produžuje njihov vijek trajanja, smanjuje potrebu za novim proizvodima i doprinosi smanjenju otpada.

Jedna PET boca sadrži oko 240.000 plastičnih fragmenata po litri vode. Nakon upotrebe, može biti bačena, spaljena ili obrađena kroz sustave za odlaganje otpada. Ako se odbaci, zagađuje ekosustave, šteti divljim životinjama i uvodi plastiku u prehrambeni lanac. Spaljivanje oslobađa štetne zagađivače, uključujući metan, koji ubrzava klimatske promjene. Unatoč naporima, samo oko 9% plastičnog otpada se reciklira, a samo 13% često recikliranih boca napravljeno je od reciklirane PET plastike (9).

Biorazgradivo posuđe nudi brojne potencijalne prednosti kao alternativa proizvodima za jednokratnu upotrebu od plastike. Na primjer, biorazgradivi proizvodi često se prave od biljnih materijala poput kukuruznog škroba, trske ili bambusa. Korištenjem tih obnovljivih resursa izbjegava se korištenje neobnovljivih materijala, poput nafte, koja se koristi za proizvodnju konvencionalne plastike. Osim toga, biorazgradivi proizvodi sigurniji su za divlje životinje, jer je manja vjerojatnost da će opstati u okolišu i na kraju predstavljati prijetnju divljim životinjama (10).

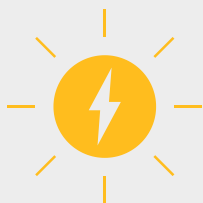
2.4. HRANA I PIĆE

Hrana i piće u kajakaškom klubu uključuju odabir održive hrane i pića iz lokalnih izvora te minimiziranje otpada od hrane u kajakaškim klubovima.

Optimizirajte usluge hrane i pića te ponudite opcije vegetarijanske, veganske i bezglutenske dijete

- Osigurajte da jelovnik kajakaškog kluba (ako postoji) ili tijekom događanja uključuje različite opcije obroka koje zadovoljavaju vegetarijanske, veganske i bezglutenske dijete.
- Koristite podatke iz prijava prije događanja ili prodaju ulaznica kako biste dobili preciznu procjenu broja sudionika. Ako to nije moguće, koristite standardizirane veličine porcija kako biste osigurali dosljednost i smanjili otpad hrane.
- Omogućite sudionicima da unaprijed odaberu obroke ili opcije hrane prilikom registracije za događanje.
- Poslužite odgovarajuće veličine porcija kako biste smanjili otpad hrane.
- U slučaju korištenja usluga cateringa, potaknite zamjenu švedskog stola s kuhanjem uživo.
- Poticaj: Prilikom posjeta novim zemljama, pokušajte istražiti njihovu kulturu, počevši od kuhinje, lokalnih sastojaka i njihovih prehrambenih navika.

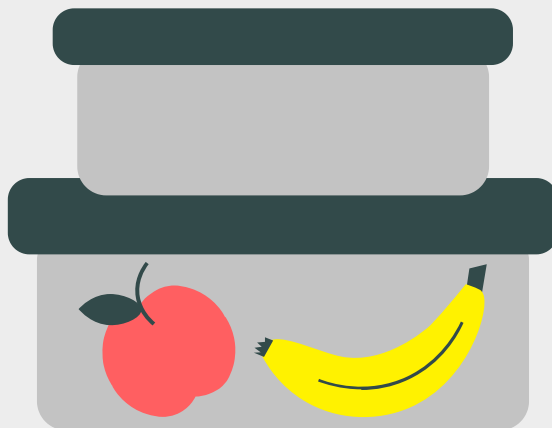
Odaberite održivu kuhinjsku opremu

- Koristite energetske učinkovite kuhinjske opreme tijekom događanja ili pripreme obroka.
- Ako je izvedivo, isprobajte solarne kuhalice ili druge alternativne, nisko-energetičke metode kuhanja tijekom izleta Kajakaškog kluba.

Koristite plinsku opremu za kampiranje, kuhanje na otvorenom i poslužite obroke u jednoj posudi

- Opskrbite kampiranje plinske štednjake i kuhinjsku opremu za pripremu hrane u prirodnim uvjetima.
- Ponudite obroke u jednoj posudi koji su jednostavni za kuhanje, posluživanje i čišćenje.
- Planirajte obroke koji minimiziraju potrebu za pakiranjem i transportom.

Uvijek budite informirani o pravilnoj upotrebi kamping plinske opreme i poduzmite potrebne mjere opreza kako biste spriječili požare.

Razvijte online obrazac ili aplikaciju za upravljanje planiranjem obroka i smanjenje otpada od hrane

- Razvijte online obrazac ili aplikaciju gdje timovi mogu registrirati broj članova koji će imati ručak.
- Iskoristite podatke iz obrasca/aplikacije za pripremu točne količine hrane potrebne za svaki obrok.
- Poticaji za olakšavanje distribucije hrane tijekom događanja: Koristite aplikacije za događanja ili QR kodove za pružanje jelovnika, lokacija za posluživanje i ažuriranja u stvarnom vremenu o dostupnosti hrane.

Surađujte s organizacijama koje pomažu ljudima u potrebi

- Usmjerite partnerstva s lokalnim dobrotvornim organizacijama i bankama hrane.
- Organizirajte donaciju neiskorištene hrane ili hrane kojoj uskoro ističe rok trajanja s događanja.

U 2022. godini procijenjeno je da je globalno bačeno 1,05 milijardi tona hrane u maloprodaji, ugostiteljskim uslugama i domaćinstvima, što je prosječno 132 kilograma po osobi. Sama domaćinstva doprinose s 79 kilograma po osobi. Otprilike 19% hrane dostupne potrošačima je bačeno, uz dodatnih 13% izgubljeno ranije u opskrbnom lancu prije nego što je došla do maloprodaje (13).

2.5. ORGANIZACIJA TRENINGA I DOGAĐANJA

Organizacija obuka i događanja za kajakaške klubove odnosi se na planiranje malih i velikih kajakaških događanja na održiv način kako bi se smanjio ekološki otisak.

Dizajnirajte događanja održivo!

- Izračunajte ekološki otisak događanja i uložite u programe kompenzacije ugljika kako biste ublažili utjecaj.
- Upravljajte veličinom događanja kako biste izbjegli pretrpanost i minimalizirali degradaciju okoliša.

Podržite druge klubove dijeljenjem čamaca

- Postavite sustav u kojem se obližnji klubovi mogu posuditi i posuditi čamce prema potrebi.
- Implementirajte jednostavan sustav za rezervaciju kako biste učinkovito upravljali dijeljenjem čamaca.

Podržite smještaj u blizini mjesta događanja

- Odaberite kampove, apartmane, hotele i hostele smještene u blizini mjesta događanja.
- Potaknite sudionike da putuju održivo biciklom ili pješice između svog smještaja i mjesta događanja.

Potaknite kampiranje

- Osigurajte označena kampirna područja s potrebnim sadržajem za sudionike.
- Poticaj: Isprobajte detoksikaciju od tehnologije! Tijekom kampiranja, zabranjeni su svi elektronički uređaji koji bi mogli ometati uživanje u ljepotama prirode.

Podržite korištenje prijenosnih kabina za presvlačenje tijekom događanja

- Osigurajte prijenosne kabine za presvlačenje koje se lako mogu premještati i postavljati oko objekata kajakaškog kluba.
- Osigurajte da kabine budu smještene na prikladnim lokacijama i lako dostupne svim sudionicima.

Osigurajte odgovarajuće sanitarne sadržaje

- Postavite prijenosne WC-e Toi-Toi, slavine za vodu i tuševe. Pravilni sanitarni sadržaji ključni su za održavanje higijene i udobnosti sudionika. Također, odgovarajući WC-i i slavine pomažu u ograničavanju otpada od vode.

Posadite drveće za stvaranje zasjenjenih područja i društvenih prostora

- Organizirajte događanja za sadnju drveća kako biste uspostavili prirodnu sjenu i mjesta za okupljanje sudionika za druženje, opuštanje i angažman zajednice.
- Odaberite autohtone vrste drveća kako biste podržali lokalnu bioraznolikost i zdravlje ekosustava. Neki primjeri su, ovisno o lokaciji, akacija, orijentalni platan, platanus, bor i maslina.
- Poticaj: Postavite ploču s imenom kajakaškog kluba na jedno od grana drveća! Posjetite ovo drvo ponovno nakon 15 godina i potražite ploču, hoće li još uvijek biti tamo?

Podržite lokalnu i organsku hranu i ciljajte na smanjenje otpada od hrane tijekom događanja (vidi 2.4. Hrana i piće)

Osigurajte dostupnost pristupačnih ili besplatnih opcija hrane

- Ponudite obroke po pristupačnim cijenama ili besplatne obroke, poput gulaša s paprikom i grahom. Pružanje pristupačnih opcija hrane čini događanje dostupnijim široj publici, podržava dobrobit sudionika i također eliminira otpad od pakiranja.

Potaknite sudionike da donesu vlastite pribore za jelo

- Obavijestite sudionike unaprijed o tome da donesu vlastite setove za višekratnu upotrebu.
- Ponudite jasne upute o tome koji su tipovi pribora za jelo prihvatljivi.

Osigurajte višekratne čaše za vodu koje se mogu prati i stanice za punjenje!

- Osigurajte izdržljive, višekratne čaše za vodu i druge napitke.
- Postavite stanice za pranje kako bi se čaše očistile i dezinficirale nakon upotrebe.
- Osigurajte stanice za vodu koje uključuju sustave za hlađenje i filtraciju.

Implementirajte održiv sustav upravljanja otpadom tijekom događanja

- Popišite glavne izvore otpada koji se stvaraju (npr. plastične boce, organski otpad, papir) i odvojite otpad u kategorije (reciklabilni, organski, nerekiklabilni).
- Kontaktirajte lokalnu općinu mjesta gdje se događanje održava kako biste saznali o dostupnim uslugama prikupljanja otpada i reciklaže.
- Na temelju identificiranih izvora otpada, nabavite kante koje odgovaraju tim potrebama (npr. za recikliranje, organski otpad i drugi otpad). Pokušajte osigurati širok spektar kanti ako je moguće (PET, papir, staklo, aluminij, organski).
- Smjestite kante za otpad strateški u područja s velikim prometom, blizu stanica za hranu i piće te na ključnim točkama cijelog mjesta događanja. Postavite dodatne kante za otpad kako biste udovoljili većim okupljanjima tijekom natjecanja.
- Jasno označite svaku kantu s uputama o tome što treba baciti u nju. Ako postoji puno posjetitelja iz drugih zemalja, razmislite o dvojezičnim oznakama ili znakovima koji koriste samo ikone ili simbole.
- Osnujte timove zadužene za održavanje čistoće i brzo rješavanje problema nakupljanja otpada. Ovaj tim će osigurati redovito pražnjenje kanti i spriječiti prepunjavanje otpada te njegovo daljnje širenje u prirodno okruženje.

Uključite ekološke akcije čišćenja na događanjima

- Uključite aktivnost čišćenja kao dio događanja, gdje sudionici mogu pomoći u prikupljanju smeća iz vodotokova i okolnih područja.
- Organizirajte događanja koja se fokusiraju na uklanjanje invazivnih vrsta iz lokalnih vodotokova, pomažući u zaštiti autohtonih ekosustava.
- Poticaj: Istražite prirodu morskih bića i kako onečišćenje oceana plastikom utječe na njih te se obavezujte biti njihov spasitelj!

Uspostavite nacionalne smjernice za organizaciju natjecanja

- Suradujte s nacionalnim tijelima za upravljanje sportom kako biste razvili i implementirali pravila za održive prakse organizacije događanja.
- Standardizirane smjernice osiguravaju dosljednost u naporima za održivost i pomažu smanjiti ekološki utjecaj natjecanja.

Ponudite opciju odustajanja prilikom prodaje promotivnih proizvoda

- Ponudite sudionicima opciju da se odjave od primitka promotivnih proizvoda na događanju, čime se smanjuje nepotrebna proizvodnja i otpad (vidi 1.3. Cilj kružne ekonomije / Odbiti).

Podržite korištenje prijenosnih kabina za presvlačenje tijekom događanja

- Osigurajte prijenosne kabine za presvlačenje koje se lako mogu premještati i postavljati oko objekata kajakaškog kluba.
- Osigurajte da kabine budu smještene na prikladnim lokacijama i lako dostupne svim sudionicima.

EKSTRA SAVJET!

TRAŽITE ZELENE CERTIFIKATE

Neki primjeri certifikacija su:

- **ISO 14001** – Sustavi upravljanja okolišem: Ova certifikacija pomaže organizacijama smanjiti njihov ekološki utjecaj i poboljšati prakse održivosti. Za Kajakaške klubove, ovaj certifikat pomaže u upravljanju ekološkim utjecajima kao što su očuvanje vode, smanjenje otpada i zaštita prirodnih staništa.
- **ISO 20121** – Međunarodni standard za upravljanje održivim događanjima: Ova certifikacija pomaže organizatorima događanja smanjiti ekološke, socijalne i ekonomske utjecaje svojih događanja, od planiranja i logistike do korištenja resursa i smanjenja otpada. Ovo je korisno za Kajakaške klubove koji organiziraju događanja, natjecanja ili ekoturističke aktivnosti.
- **ISO 50001** – Sustav upravljanja energijom (EnMS): Ova certifikacija pruža okvir za poboljšanje energetske učinkovitosti, smanjenje potrošnje energije i promicanje održive upotrebe energije. ISO 50001 može pomoći u upravljanju i smanjenju potrošnje energije u Kajakaškom klubu.
- **ISO 14046** – Vodni otisak: Ova certifikacija specificira principe i zahtjeve za procjenu vodenog otiska proizvoda, procesa ili organizacija, uključujući korištenje vode i njen utjecaj na ekosustave. Voda je ključni element u kajakaškim aktivnostima, pa ovaj certifikat pomaže klubovima u odgovornom mjerenju i upravljanju korištenjem vode.
- **ISO 14064** – Računovodstvo i verifikacija stakleničkih plinova (GHG): Ova certifikacija pruža alate za mjerenje i upravljanje emisijama stakleničkih plinova. Ovaj certifikat može pomoći Kajakaškim klubovima u smanjenju emisija (od prijevoza, korištenja energije, putovanja) i smanjenju ugljičnog otiska kluba.
- **ISO 37101** – Održivi razvoj u zajednicama: Ova certifikacija pruža okvir za poticanje održivog razvoja unutar zajednica, s ciljem boljeg života kroz odgovorno upravljanje prirodnim resursima. Ako je Kajakaški klub dio ili ima interakciju s lokalnom zajednicom ili ekosustavima, ovaj certifikat pomaže osigurati da njegovi postupci pozitivno doprinose održivom razvoju.

Ljetne olimpijske igre u Londonu 2012. godine bile su prve Olimpijske igre koje su implementirale ISO 20121, postavljajući standard za održivo upravljanje događanjima na globalnoj razini velikih događaja (14).

VAŽNOST

EDUKACIJE, PODIZANJA SVIJESTI I
IZGRADNJE ZAJEDNICE U CILJU
STVARANJA ZELENIJIH KAJAKAŠKIH
KLUBOVA I

3.1. Primjeri edukativnih radionica i aktivnosti za
jačanje zajednice

3.1. PRIMJERI EDUKATIVNIH RADIONICA I AKTIVNOSTI ZA JAČANJE ZAJEDNICE

Praktične preporuke u ovom priručniku osmišljene su kako bi pomogle svim članovima kajak klubova da usmjere svoje aktivnosti prema ekološki prihvatljivijim i održivijim praksama. Međutim, same ove smjernice nisu dovoljne za postizanje trajnih promjena.

Obrazovanje ima ključnu ulogu u tome da ove prakse postanu sastavni dio svakodnevnog života pojedinaca i cijele zajednice kluba. Podizanjem svijesti i dubljim razumijevanjem utjecaja ljudskih aktivnosti na okoliš, može se postići promjena vrijednosti koja nadilazi osobnu odgovornost. Uključivanjem svih članova kroz radionice i zajedničke aktivnosti stvara se zajednička svrha i jača predanost zajednice održivosti. Ovaj holistički pristup osigurava da kajak klub ne samo da primjenjuje ekološke principe, nego i njeguje kulturu odgovornosti za okoliš koja traje.

Podizanje svijesti ključni je element ovog obrazovnog procesa. Isticanjem okolišnih problema i njihovih šireg implikacija, obrazovanje pomaže ljudima razumjeti hitnost poduzimanja akcije. Kampanje za podizanje svijesti i obrazovne aktivnosti angažiraju ljude u smislenim raspravama o njihovoj ulozi u rješavanju okolišnih izazova, motivirajući ih da usmjere svoje ponašanje prema održivijim praksama u svakodnevnom životu.

Izgradnja zajednice sastavni je dio ovog procesa. Kada se ljudi okupe u zajedničkim učnim okruženjima, ne samo da stječu znanje, nego i razvijaju kolektivnu svrhu i odgovornost. Radionice, grupne aktivnosti i suradnički projekti pružaju priliku članovima zajednice da uče jedni od drugih, dijele iskustva i grade podržavajuće mreže. Ove veze ključne su za razvoj kulture odgovornosti za okoliš koja nadilazi osobne postupke i koristi cijeloj zajednici.

Kroz obrazovanje, mogu se transformirati vrijednosti, izgraditi snažnije zajednice, a nova generacija može biti inspirirana da poduzme konkretne korake za zaštitu okoliša.

AKTIVNOSTI ČIŠĆENJA OKOLIŠA:

Ovaj događaj poziva članove kajak kluba da koriste kajake kako bi pristupili i očistili smeće iz vodenih putova poput rijeka, jezera, obalnih područja ili kanala. Ova vrsta aktivnosti ima pozitivan utjecaj na okoliš i istovremeno je zabavan način za bavljenje vanjskim rekreacijama, uz doprinos očuvanju zdravlja vodenih ekosustava.

Primjer: Postoji nekoliko primjera kako organizirati aktivnost čišćenja u vašem kajak klubu, poput The Big Paddle Cleanup (iz Ujedinjenog Kraljevstva) ili Green Kayak Clean up Toolkit-a (pogledajte linkove na stranici 24). Osim toga, GreenKayak, nevladina organizacija smještena u Danskoj, nudi svoje kajake besplatno pod dva jednostavna uvjeta: provesti vrijeme u GreenKayaku sakupljajući otpad i podijeliti iskustvo na društvenim mrežama. Organizacija se širi u više zemalja, a mapa se lako može pronaći na njihovoj web stranici.

Trajanje: 2-3 sata (uključujući uvod i završnu raspravu nakon čišćenja)

Broj sudionika: 40-60 ljudi (ovisno o veličini vodnog puta i broju dostupnih kajaka)

Organizatori: Volonteri kajak kluba ili lokalne ekološke grupe mogu organizirati događaj, s mogućnošću pozivanja lokalnog ekološkog stručnjaka koji bi objasnio važnost aktivnosti čišćenja.

Implementation Steps:

For more details and implementation steps, please visit this Clean-up toolkit:

<https://www.mladiinfo.net/toolkit/> (see under Interesting Links section)

RADIONICE O HRANI

Ove radionice duboko istražuju višestruku ulogu hrane kao vitalnog resursa, razmatrajući je iz perspektive građanina-konzumera i istražujući ekološki utjecaj njihovih izbora. Sudionici će biti vođeni kroz održive prehrambene prakse, uključujući odgovorno nabavljanje, svjesnu potrošnju i učinkovite strategije smanjenja otpada. Razumijevanjem ekoloških posljedica svojih prehrambenih odluka, sudionici će biti osnaženi da donose održivije odluke koje doprinose zdravlju planeta.

Trajanje: 2 sata

Broj sudionika: 15-25 osoba

Instruktor: Stručnjak za održive prehrambene prakse, poput nutricionista, ekološkog aktivista ili lokalnog farmera koji je upoznat s ekološkim sustavima hrane. Instruktor bi trebao imati iskustva u održivoj poljoprivredi, smanjenju otpada od hrane i ekološki odgovornim prehrambenim odabirima, osiguravajući da sudionici steknu praktična i stvarna znanja.

Koraci za provedbu:

- Priprema materijala:

Osigurajte resurse poput online vodiča ili isprintanih letaka koji će obuhvatiti održive prehrambene prakse, recepte i savjete za smanjenje otpada.

- Priprema prostora:

Organizirajte prostor radionice kako bi omogućili grupne rasprave i interaktivne aktivnosti, poput demonstracija pripreme hrane ili smanjenja otpada.

- Angažiranje sudionika:

Započnite s kratkim uvodom o okolišnom utjecaju prehrambenih odabira, a zatim provedite grupne rasprave kako bi angažirali sudionike i potaknuli ih na razmišljanje.

- Olakšavanje praktičnih aktivnosti:

Uključite aktivnosti poput pripreme hrane ili demonstracija kompostiranja kako bi sudionici stekli praktično iskustvo s održivim praksama.

- Poticanje suradnje:

Stvorite suradničku atmosferu poticanjem sudionika da podijele osobne savjete, ideje i iskustva vezana uz održive prehrambene prakse. To može uključivati dijeljenje recepata, savjeta o lokalnim proizvođačima hrane ili strategija za smanjenje otpada.

- Zaključak s konkretnim koracima:

Završite radionicu sažetkom ključnih točaka i pružite sudionicima konkretne korake i resurse kako bi mogli primijeniti naučene prakse u svom svakodnevnom životu. To može uključivati poveznice na resurse, savjete za lokalnu kupovinu ili izazove za smanjenje otpada.

REPAIR CAFÉ

Ova serija praktičnih radionica okuplja stručnjake i članove zajednice kajakaškog kluba kako bi udahnuli novi život starim kajacima. Repair Café utjelovljuje principe održivosti, podučavajući sudionike korisnim vještinama popravka, potičući kulturu ponovne upotrebe i promovirajući dugovječnost opreme.

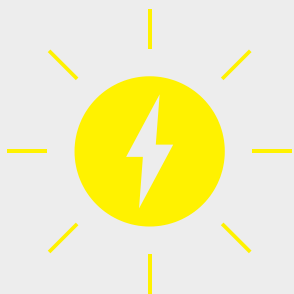
Trajanje: 2 sata

Broj sudionika: 10-15 osoba (manja veličina grupe omogućava praktično sudjelovanje)

Instruktor: Lokalni stručnjaci za popravke, proizvođači kajaka ili vrsni majstori s iskustvom u popravku i održavanju kajaka. Instruktor treba imati znanje o tradicionalnim metodama popravka, kao i kreativnim tehnikama ponovnog korištenja.

Koraci za provedbu:

- Priprema alata i materijala: Osigurajte osnovne alate za popravak, poput ključevima, brusilica, zakrpa i ljepila, zajedno s materijalima kao što su tkanine i komponente za ponovnu upotrebu.
- Organizacija prostora za radionicu: Pripremite prostor za radionicu tako da omogućiti više stanica za popravak s dovoljno radnog prostora, osiguravajući da svaki sudionik ima potrebne alate i materijale.
- Uvod i sigurnosne smjernice: Počnite s upoznavanjem ciljeva radionice i podjelom osnovnih sigurnosnih smjernica. Objasnite važnost popravka i ponovne uporabe materijala za promicanje održivosti.
- Praktične aktivnosti popravka: Vodite sudionike kroz proces popravka korak po korak. Uključite praktične demonstracije uobičajenih popravaka kajaka (npr., zakrivljanje rupa, popravljanje sjedala i ponovna upotreba dijelova).
- Poticanje suradnje i dijeljenja ideja: Stvorite suradničku atmosferu potičući sudionike da podijele svoja iskustva s popravcima, tehnikama ili kreativne ideje za ponovnu upotrebu.
- Završetak s savjetima za njegu i održavanje: Završite radionicu pružanjem savjeta o njezi i održavanju kajaka, osiguravajući da sudionici znaju kako održati svoje opreme u dobrom stanju i ubuduće.

NAPRAVITE VLASTITI SOLARNI PANEL

U ovoj radionici, mladi članovi kajakaškog kluba, zajedno sa svojim roditeljima, surađuju s stručnjakom kako bi izradili vlastite solarne panele. Ova angažirajuća aktivnost educira sudionike o obnovljivim izvorima energije i omogućava im da implementiraju održiva rješenja u svojim osobnim ili zajedničkim prostorima. Objašnjavanjem procesa iskorištavanja solarne energije, radionica inspirira sudionike da poduzmu aktivne korake prema održivijoj i energetski učinkovitijoj budućnosti.

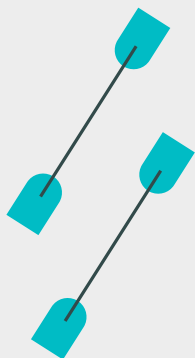
Trajanje: 2.5 sati

Broj sudionika: 10-15 obitelji (uključujući roditelje i djecu, čime se osigurava zajedničko iskustvo učenja)

Instruktor: Stručnjak za obnovljive izvore energije ili tehničar za solarne panele s iskustvom u izradi solarnih panela vlastitim rukama. Instruktor treba biti vješt u objašnjavanju složenih koncepata na jednostavan i angažirajući način, prilagođen mlađim sudionicima.

Koraci za provedbu:

- Priprema alata i materijala: Osigurajte sve potrebne materijale, poput solarnih ćelija, alata za lemljenje, žica, konektora i okvira za panele, te zaštitne opreme za sudionike.
- Uvod u solarne energije: Započnite jednostavnim i zanimljivim objašnjenjem solarne energije, njenih ekoloških prednosti i načina na koji doprinosi održivosti. Ovaj uvod treba biti prilagođen i odraslima i djeci.
- Korak-po-korak proces izgradnje: Vodite sudionike kroz proces sastavljanja solarnih panela, od povezivanja solarnih ćelija, žičanja panela, do postavljanja u okvir. Jasno demonstrirajte svaki korak, osiguravajući da svi sudionici mogu pratiti proces.
- Praktična montaža: Potaknite roditelje i djecu da zajednički rade na izgradnji svojih solarnih panela. Pružite individualnu pomoć obiteljima prema potrebi kako bi osigurali da svi sudionici budu uključeni i da aktivno uče.
- Stvarne primjene: Ponudite praktične primjere kako se solarni panel može koristiti u svakodnevnim situacijama, poput napajanja manjih uređaja, i potaknite sudionike da razmisle kako bi solarna energija mogla biti primijenjena u njihovim vlastitim domovima.
- Zaključak i korisne informacije: Završite radionicu sažimanjem ključnih točaka o solarnoj energiji i održivosti. Sudionicima pružite resurse za daljnje istraživanje i potaknite ih da primijene naučeno u budućim projektima obnovljivih izvora energije koje će raditi sami.

TRŽNICA RABLJENE ODJEĆE I OPREME:

Ovaj događaj poziva mlade članove kajakaškog kluba svih uzrasta da donesu i razmijene odjeću koja im više ne odgovara ili nije potrebna, kao i opremu koju žele zamijeniti. Tržnica rabljene robe promiče principe ponovne upotrebe i smanjenja otpada, dok istovremeno jača zajedništvo i osjećaj zajedničke odgovornosti. Poticanjem razmjene dobara unutar zajednice, smanjuje potrebu za novim proizvodima i minimizira ekološki utjecaj pretjerane potrošnje.

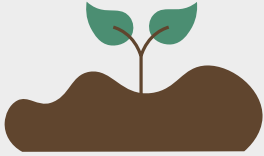
Trajanje: 3 sata (uz fleksibilnost za prilagodbu dolasku sudionika tijekom cijelog događaja)

Broj sudionika: Otvoreno za sve članove kajak kluba (nema ograničenja broja sudionika, ali organizacija u smjenama može biti korisna)

Organizatori: Tim volontera iz kluba koji će upravljati stolovima, voditi sudionike i olakšati proces razmjene. Također, može se uključiti edukator za okoliš ili promotor održivosti koji će pružiti informacije o prednostima ponovne uporabe i smanjenju otpada.

Koraci provedbe:

- Pripremite prostor:
- Postavite stolove ili označena područja na kojima sudionici mogu izložiti svoju odjeću ili opremu kako bi drugi mogli pregledati. Organizirajte predmete po kategorijama (npr. jakne, obuća, kajakaška oprema) za lakše pregledavanje.
- Postavite smjernice za donacije:
- Izradite jasne smjernice koje osiguravaju da su svi predmeti čisti, funkcionalni i nježno korišteni. Komunicirajte ove smjernice sudionicima unaprijed kako biste održali kvalitetu sajma.
- Upravljanje procesom razmjene:
- Koristite jednostavan sustav (npr. žetone ili izravnu razmjenu) za olakšavanje trgovine predmetima. Volonteri mogu pomoći u upravljanju protokom predmeta i osigurati nesmetan proces razmjene.
- Uključite stanicu za popravke:
- Postavite "stanicu za popravke" gdje sudionici mogu donijeti predmete koji zahtijevaju manje popravke, poput zakrpa na odjeći ili popravaka opreme. Imati stručnjaka za popravke na licu mjesta može pomoći produžiti život tih predmeta i naučiti sudionike osnovnim vještinama popravaka.
- Obrazujte sudionike o održivosti:
- Pozovite edukatora o zaštiti okoliša ili zagovaratelja održivosti da održi kratke prezentacije ili podijeli informativne materijale o važnosti ponovne upotrebe, smanjenja otpada i odgovorne potrošnje.
- Stvorite ugodnu i zajedničku atmosferu:
- Potaknite socijalnu interakciju među sudionicima stvaranjem pozitivnog i suradničkog okruženja. Razmislite o uključivanju osvježanja ili prostora za sjedenje kako biste potaknuli razgovor i povezivanje unutar zajednice.

RADIONICA ZA MAPIRANJA BIORAZNOLIKOSTI I OČUVANJA

Ova radionica ima za cilj produbiti razumijevanje sudionika o lokalnoj bioraznolikosti i važnosti njezinog očuvanja. Kroz praktične aktivnosti, sudionici će se baviti identifikacijom i mapiranjem različitih vrsta unutar područja u kojem Kayak klub djeluje, čime izravno doprinose lokalnim naporima zaštite okoliša. Povezujući sudionike s prirodnim svijetom oko njih, radionica potiče osjećaj odgovornosti i naglašava važnost zaštite bogatih i raznolikih ekosustava planeta.

Trajanje: 2-3 sati (ovisno o području koje se pokriva i broju sudionika)

Broj sudionika: 20-25 osoba

Instruktor: Lokalni biolog, ekolog ili stručnjak za očuvanje prirode s iskustvom u mapiranju bioraznolikosti i prepoznavanju vrsta. Instruktor treba biti upoznat s lokalnom florom i faunom te sposoban objasniti strategije očuvanja prirode.

Koraci provedbe:

- Pripremite resurse za prepoznavanje vrsta:
- Osigurajte terenske vodiče, mobilne aplikacije ili tiskane materijale koji će sudionicima pomoći u prepoznavanju lokalnih vrsta i bilježenju njihovih otkrića. Pobrinite se da su ovi resursi prilagođeni i početnicima i onima s prethodnim iskustvom u mapiranju bioraznolikosti.
- Odaberite odgovarajuće područje za mapiranje:
- Izaberite prirodno područje u blizini Kayak kluba koje obuhvaća različite ekosustave, poput šuma, močvara ili riječnih obala. Osigurajte da lokacija bude sigurna i pristupačna za sve sudionike.
- Predstavite radionicu i ciljeve očuvanja:
- Započnite pregledom lokalne bioraznolikosti, objašnjavajući njezinu važnost i značaj očuvanja. Istaknite kako će doprinos sudionika pomoći u provedbi postojećih inicijativa za zaštitu prirode.
- Aktivno sudjelovanje u prepoznavanju vrsta:
- Organizirajte vođene šetnje prirodom, promatranje ptica ili prepoznavanje biljaka. Uputite sudionike kako promatrati, identificirati i kartirati vrste koje susreću, koristeći dostupne alate i vodiče.
- Bilježenje nalaza i poticanje dijeljenja informacija:
- Poticajte sudionike da dokumentiraju svoja opažanja putem bilješki, fotografija ili digitalnih zapisa. Na kraju radionice omogućite im da podijele svoja otkrića i rasprave o njihovoj važnosti u kontekstu lokalne zaštite prirode.
- Zaključak s naglaskom na strategije očuvanja:
- Zaokružite radionicu razgovorom o strategijama očuvanja koje se mogu primijeniti na lokalnoj razini. Naglasite kako sudionici mogu pridonijeti zaštiti bioraznolikosti u svakodnevnom životu te im pružite dodatne resurse za daljnje sudjelovanje u inicijativama za očuvanje prirode.

RADIONICA

“STVARANJE SAVRŠENOG
KRUŽNOG KAJAKAŠKOG KLUBA”
@SJEVERNA MAKEDONIJA

Glavni trenutak treninga koji se održao u Sjevernoj Makedoniji u svibnju 2024. u sklopu programa Green Kayak Clubs Erasmus+ bio je nesumnjivo "World Café" radionica, gdje su sudionici u malim grupama razmjenjivali ideje. Ova suradnička atmosfera rezultirala je uzbudljivim, kreativnim rješenjima i pružila vrijedne uvide koji su doprinijeli ovom priručniku.

Nakon toga, prešli smo na umjetničke tehnike, gdje su dvije grupe zajednički radile na kolažu kako bi osmislile "Savršeni kružni kajakaški klub". Ova je vježba na sjajan način spojila kreativnost i održivost, pokazujući snagu timskog rada i inovacija.

Pogledajte fotografije u nastavku i prisjetite se najboljih trenutaka!

PRILOZI

- 5.1 Pojmovnik
- 5.2. Korisni linkovi
- 5.3 Izvori

5.1 POJMOVNIK

(a) Polietilen

Polietilen je jedna od najčešćih vrsta plastike i koristi se u širokom spektru proizvoda, od ambalažnih materijala poput plastičnih vrećica i boca do kućanskih predmeta i industrijskih proizvoda.

(c) Unaprijeđivanje otpada

Unaprijeđivanje otpada je proces transformacije otpadnih materijala ili neželjenih proizvoda u nove predmete s dodanom vrijednošću. Potiče kreativnost, održivost i smanjuje otpad ponovnim korištenjem materijala na inovativne načine.

(e) Sustavi za pohranu energije u baterijama

Uređaji koji pohranjuju energiju za kasniju upotrebu. To osigurava stalnu opskrbu energijom i dodatno smanjuje ovisnost o mreži.

(b) Groždice na bazi bioloških materijala

Groždice koje se proizvode kroz održive poljoprivredne prakse - organske ili prirodno dobivene materijale, slijedeći ekološki prihvatljive metode tijekom njihove proizvodnje.

(d) Sustavi za grijanje vode solarnim energijama

Sustavi koji koriste energiju sunca za grijanje vode. Ovo je učinkovit način korištenja solarne energije jer izravno pretvara sunčevu svjetlost u toplinu, smanjujući energiju potrebnu za tradicionalne električne ili plinske grijače vode.

(f) Organska hrana i/ili biološka hrana

Odnosite se na isti tip proizvoda koji se uzgajaju i prerađuju bez sintetičkih kemikalija, genetski modificiranih organizama (GMO) ili drugih neorganskih praksi.

5.2 KORISNI LINKOVI

1. **Enaleia:** <https://enaleiaproducts.com/about-us/>
2. **Blablacar:** <https://www.blablacar.com/>
3. **The Big Paddle Clean-up:** <https://clearaccessclearwaters.org.uk/bigpaddlecleanup/>
4. **Green Kayak Clean-up Toolkit:** <https://www.mladiinfo.net/toolkit/>
5. **GreenKayak:** <https://www.greenkayak.org/about-us/>
6. **LOT Airlines afforestation activity:** <https://www.lot.com/pl/en/explore/about-lot/lot-initiatives/a-lot-of-care-for-nature-tree-planting-campaign>
7. **Example of carbon projects supported by passengers of Norwegian Airlines:**
<https://www.norwegian.com/uk/about/company/corporate-responsibility/choose/>

5.3 IZVORI

- (1) D'Amato, D., and Korhonen, J. (2021). Integrating the green economy, circular economy and bioeconomy in a strategic sustainability framework. *Ecological Economics*, 188, 107143. <https://doi.org/10.1016/j.ecolecon.2021.107143>
- (2) Khan, S.A.R., Umar, M., Asadov, A., Tanveer, M., and Yu, Z. (2022). Technological Revolution and Circular Economy Practices: A Mechanism of Green Economy. *Sustainability*, 14, 4524. <https://doi.org/10.3390/su14084524>
- (3) Loiseau, E., Saikku, L., Antikainen, R., Droste, N., Hansjürgens, B., Pitkänen, K., Leskinen, P., Kuikman, P., and Thomsen, M. (2016). Green economy and related concepts: An overview. *Journal of Cleaner Production*, 139 (361-371). <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2016.08.02>
- (4) Transportation I United Nations. (n.d.). Retrieved from <https://www.un.org/en/actnow/transport>
- (5) 5 things you should know about electric cars - European Commission. (n.d.). Retrieved from https://climate.ec.europa.eu/news-your-voice/news/5-things-you-should-know-about-electric-cars-2024-05-14_en
- (6) Aviation Carbon Offsetting Guidelines for Voluntary Programs, chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgiclfindmkaj/https://www.iata.org/contentassets/922ebc4cbcd24c4d9fd55933e7070947/aviation_carbon_offsetting_guidelines.pdf
- (7) Licence to Greenwash: How certification schemes and voluntary initiatives are fuelling fossil fashion • Changing Markets. (n.d.). Retrieved from <https://changingmarkets.org/report/licence-to-greenwash-how-certification-schemes-and-voluntary-initiatives-are-fuelling-fossil-fashion/>
- (8) RENEWABLE ENERGY: A KEY CLIMATE SOLUTION, Retrieved from chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgiclfindmkaj/https://www.irena.org/-/media/Files/IRENA/Agency/Publication/2017/Nov/IRENA_A_key_climate_solution_2017.pdf?la=en&hash=A9561C1518629886361D12EFA11A051E004C5C98

5.3 IZVORI

(9) Popping the Bottle | United Nations Development Programme. (n.d.). Retrieved from <https://www.undp.org/popping-the-bottle>

(10) (PDF) Biodegradable Ecofriendly Sustainable Tableware and Packaging: A Comprehensive Review of Materials, Manufacturing, and Applications. (n.d.). Retrieved from https://www.researchgate.net/publication/371665738_Biodegradable_Ecofriendly_Sustainable_Tableware_and_Packaging_A_Comprehensive_Review_of_Materials_Manufacturing_and_Applications

(11) Veganism is “single biggest way” to reduce our environmental impact on planet, study finds | The Independent | The Independent. (n.d.). Retrieved from <https://www.independent.co.uk/life-style/health-and-families/veganism-environmental-impact-planet-reduced-plant-based-diet-humans-study-a8378631.html>

(12) Global food losses and food waste. (n.d.). Retrieved from <https://www.fao.org/4/mb060e/mb060e.pdf>

(13) Food Waste Index Report 2024. Think Eat Save: Tracking Progress to Halve Global Food Waste. (n.d.). Retrieved from <https://wedocs.unep.org/handle/20.500.11822/45230>

(14) IOC receives ISO 20121 certification for sustainability performance at corporate events. (n.d.). Retrieved from <https://olympics.com/ioc/news/ioc-receives-iso-20121-certification-for-sustainability-performance-at-corporate-events>

48

49

Financirano od strane Europske unije. Stavovi i mišljenja izraženi u ovom dokumentu su isključivo stavovi autora/autora i ne odražavaju nužno stavove Europske unije. Ni Europska unija niti tijelo koje je odobrilo sredstva ne mogu biti odgovorni za njih.